

Krzysztof Kolenda, Klaudia Kurczaba, Magdalena Kulesza

ZAŚMIECANIE ŚRODOWISKA JAKO ŚMIERTELNE ZAGROŻENIE DLA DROBNEJ FAUNY

Littering as a lethal threat to small animals

ABSTRAKT: Celem badań było wykazanie, że zaśmiecanie środowiska stanowi śmiertelne zagrożenie dla drobnych zwierząt. Z trzech obszarów leśnych i okolicy jednego stawu zebrano 254 odpady, w tym butelki, puszki i kartony po napojach oraz kanistry po oleju samochodowym. W 111 z nich znaleziono łącznie 1465 martwych zwierząt. Najliczniejszymi taksonami były chrząszcze z rodzin żukowatych, biegaczowatych i omarlicowatych oraz muchówki. Znaleziono również 14 małych ssaków należących do 6 gatunków. Spośród zidentyfikowanych taksonów cztery gatunki podlegają prawnej ochronie gatunkowej w Polsce.

SŁOWA KLUCZOWE: zaśmiecanie środowiska, bezkręgowce, kręgowce, edukacja przyrodnicza, Ostrów Wielkopolski

ABSTRACT: The aim of our study was to prove that littering is a lethal threat to small animals. We collected 254 bottles, cans, juice cartons and petrol canisters from four places including three forests and an area near a water pond. In 111 pieces of rubbish we found 1465 dead animals. The most numerous were *Geotrupidae*, *Carabidae*, *Silphidae* and *Diptera*. We also found 14 small mammals belonging to 6 species. 4 identified species are protected by Polish law.

KEY WORDS: littering, invertebrates, vertebrates, environmental education, Ostrów Wielkopolski

Wstęp

Zanik i degradację siedlisk uważa się za jedno z głównych czynników zagrażających różnorodności biologicznej (Dirzo i Raven 2003, Hanski 2005). Znaczny wpływ na niszczenie cennych przyrodniczo miejsc wywiera zaśmiecanie. W Polsce nowa Ustawa o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 roku (Dz. U. z 2013 r. poz. 21) miała uregulować kwestie związane z odbiorem i selektywną zbiórką odpadów, a także przyczynić się do zmniejszenia liczby dzikich wysypisk śmieci. Jednakże, według danych Głównego

Urzędu Statystycznego, w 2013 roku 10% powierzchni, na których były składowane odpady komunalne w Polsce to miejsca do tego nieprzeznaczone (GUS 2013). Na koniec 2013 r. w Polsce istniało 2 791 takich miejsc, tj. o 1/5 więcej niż w roku 2012. Dane te są jednak niedoszacowane, gdyż trudno o skatalogowanie wszystkich dzikich wysypisk na terenie kraju. Próbę taką podjęto na obszarze zarządzanym przez Regionalną Dyрекcyję Lasów Państwowych w Warszawie, gdzie stwierdzono ponad 1600 takich miejsc (za www.lasy.gov.pl). Warto podkreślić, że działania podjęte przez RDLP w Warszawie